

Blik op beton

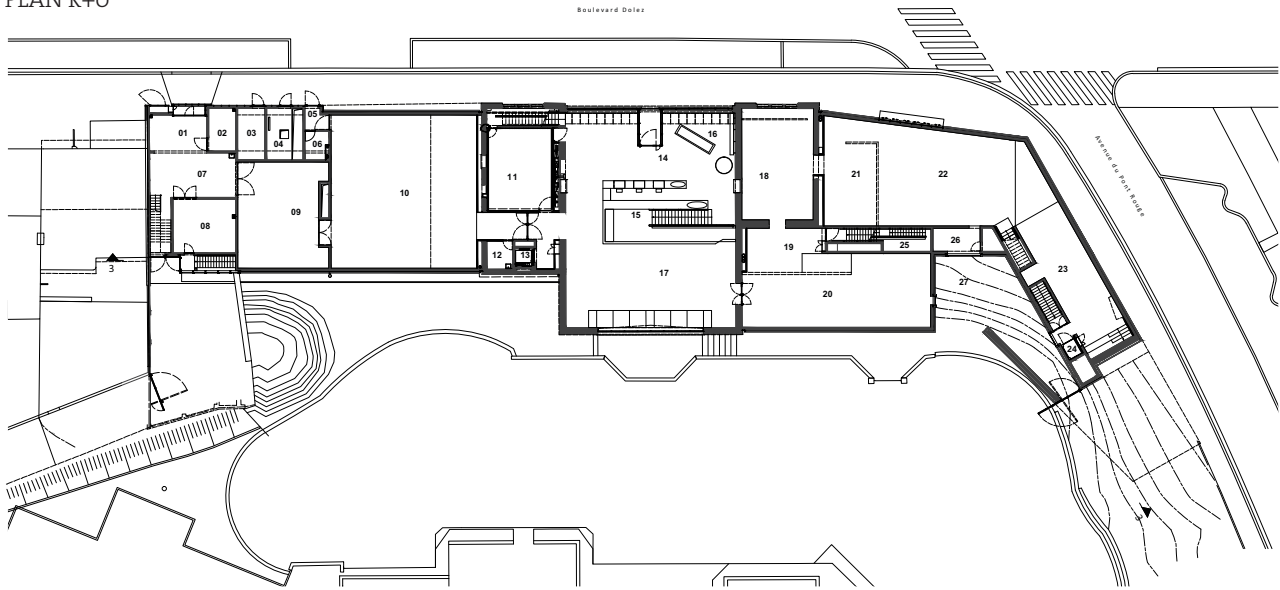
“MMM” MONS MEMORIAL MUSEUM

Het Mons Memorial Museum maakt deel uit van het project “Mons 2015 – Culturele Hoofdstad van Europa”. Het is de 13e Bergense museum­pool en levert een culturele bijdrage met betrekking tot de militaire dimensie van de stad. MMM is het jongste project van het *Atelier d'Architecture Pierre Hebbelinck & Pierre de Wit* in de regio. De andere realisaties zijn het *Musée des Arts Contemporains* in Le Grand-Hornu, het *Théâtre le Manège* van Bergen, en het *Dépôt des Œuvres d'Art* van de Federatie Wallonië-Brussel.

Foto © François Brix

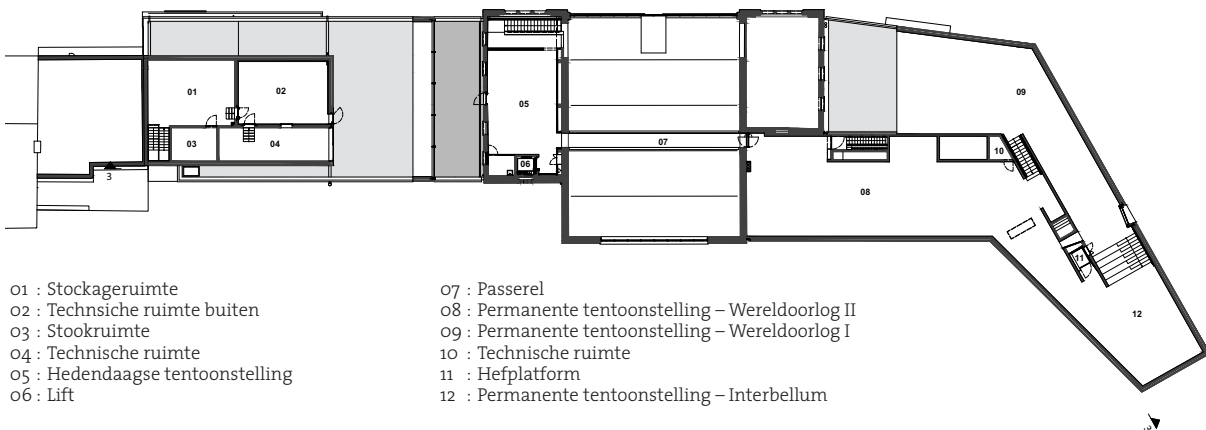

PLAN R+0

01 : Leveringszone	10 : Tijdelijke tentoonstelling	20 : Permanente tentoonstelling – Moderne Tijden
02 : Mezzanine boven leveringszone	11 : Projectieruimte	21 : Permanente tentoonstelling – Wereldoorlog I
03 : Opslagruimte afval	12 : Stockageruimte audiovisueel materieel	22 : Permanente tentoonstelling – Wereldoorlog I
04 : Vergaderzaal en kitchenette	13 : Lift	23 : Permanente tentoonstelling – Wereldoorlog I
05 : Sas straatzijde	14 : Onthaal	24 : Lift
06 : Regielokaal tijdelijke tentoonstelling	15 : Receptie	25 : Gang en noodtrap
07 : Transit receptie	16 : Bibliotheek	26 : Permanente tentoonstelling – Wereldoorlog I – Alkoof
08 : Logistiek tijdelijke tentoonstelling	17 : Permanente tentoonstelling – Middeleeuwen	27 : Memoriaalruimte
09 : Buffer opslagruimte en uitbreiding tijdelijke tentoonstelling	18 : Permanente tentoonstelling – Sas	
	19 : Permanente tentoonstelling – Moderne Tijden	

PLAN R+1

01 : Stockageruimte	07 : Passerel
02 : Technische ruimte buiten	08 : Permanente tentoonstelling – Wereldoorlog II
03 : Stookruimte	09 : Permanente tentoonstelling – Wereldoorlog I
04 : Technische ruimte	10 : Technische ruimte
05 : Hedendaagse tentoonstelling	11 : Hefplatform
06 : Lift	12 : Permanente tentoonstelling – Interbellum

SNEDE 3

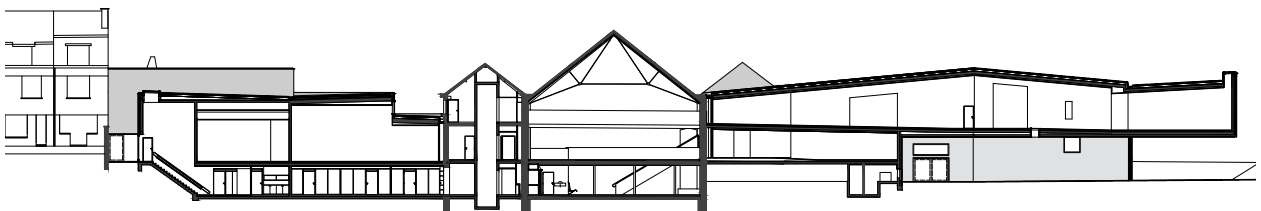
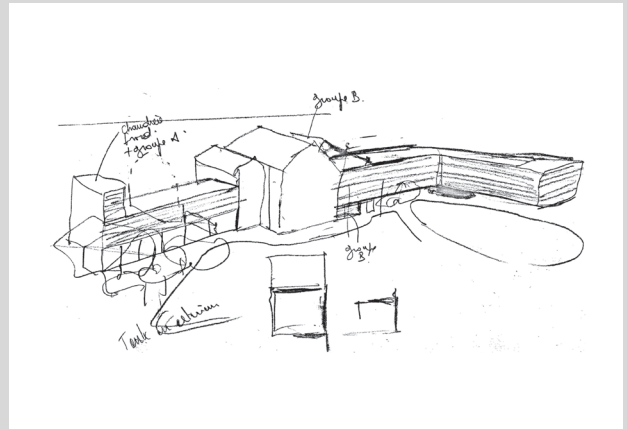

Foto ©François Brix

ARCHITECTUURCONCEPT

Het MMM is gewijd aan een permanente tentoonstelling over de militaire geschiedenis van de stad Bergen en situeert die in de internationale context. De twee wereldoorlogen komen uitgebreid aan bod. Daarnaast is er ook een ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen. Die zullen regelmatig verschillende aspecten rond hetzelfde thema uitdiepen.

Het gebouw omvat een geklasseerd gedeelte, de voormalige pompinstallatie "Machine à Eau", waaraan twee nieuwe vleugels zijn bijgevoegd, één aan elke kant. De inzet van het ontwerp speelt zich af op het niveau van stadsintegratie, met als vertrekpunt de vaststelling van Bergen als versterkte garnizoenstad. Die maakt een keerpunt in zijn ontwikkeling door wanneer de laatste vestingmuren verdwijnen. De verdwenen versterkingen blijven nog leesbaar in het ruimtelijk organisatiepatroon van de stad.

Als symbool van de industrialisatie van de maatschappij die de verbetering van de leefkwaliteit ter harte neemt, is de "Machine à Eau" een voorname getuige van dit scharniermoment. De erfgoedwaarde van het gebouw overstijgt zijn esthetische en technische kwaliteit.

Het nieuwe architecturale geheel incorporeert de "Machine à Eau" in een ruimtelijk verhaal dat de bezoeker via fysieke waarneming en duiding confronteert met gewelddadige passages uit onze geschiedenis. De plek doet een beroep op alle zintuigen van de bezoeker om het gemeenschappelijk verleden van de burgers (de bezettingen, het interbellum) in herinnering te brengen en middelen aan te reiken voor een beter inzicht in de wereld van vandaag. Dit alles wordt versterkt door een architectuurtaal waarin een bestudeerde ruimtelijke inrichting, de talrijke maquettes en het tastbaar materiaalgebruik elk een bijdrage leveren.

NAGESPANNEN BETON

Het uitkragend volume is de ruimte waar de bezoekers in de permanente tentoonstelling een bocht maken. De uitkraging verheft zich boven een hellend deel van de buitenruimte en kadreert het zicht op het binnengebied. Daar bevindt zich een vijver met helder water. De betonconstructie is een nagespannen structuur, met als doel de wanden zo dun mogelijk te kunnen realiseren. De naspankabels zijn goed zichtbaar op de foto hieronder.

Het architectuurbureau maakte bovendien een maquette op schaal 1/50 zodat de aannemer de uitvoering van de betonwanden gemakkelijker kan bevatten. De buitenkant is bekleed met bakstenen. Vóór de definitieve uitvoering werden testen uitgevoerd om de hechting van de baksteen op de isolatie te controleren. De keuze van het baksteen-type gebeurde op basis van bezoeken aan bouwplaatsen verspreid over België.

Foto ©François Brix

BEHANDELING VAN DE BETONWANDEN

Voor de afwerking van het structuurbeton in de permanente tentoonstellingsruimtes verzag het lastenboek een zwart geverfde bepleistering. Een clausule bood evenwel de mogelijkheid van een onbeschilderde variante.

De plastische en tactiele kracht van het industrieel verwerkte beton deed de ontwerpers besluiten om geen bepleistering aan te brengen, maar matte zwarte beitsen uit te proberen. Deze proeven werden op mock-ups uitgevoerd in het architecturaatelier en vervolgens op de bouwplaats. Er is geopteerd voor een silicaatverf die in het beton dringt, aan het oppervlak een hard aspect verleent en al zijn textuurnuances intact laat.

Foto ©François Brix

SCENOGRAPHIE

Conflicten hebben het verloop van de geschiedenis bepaald. Ze legden grenzen vast om ze vervolgens weer te hertekenen. Van de versterkte stad Bergen zijn maar weinig fysische sporen bewaard gebleven. Slechts enkele objecten en documenten herinneren aan zijn verleden als belegerde stad. Het verdwijnen van de versterkingen markeert de overgang naar de moderniteit. Vertrekend van deze voorwerpen, documenten en getuigenissen moet iedereen de geschiedenis bevragen. Het zijn veelzeggende sporen: een geweer, een drinkbeker, een brief... ze geven ons een glimp van de hand die ze vasthield, het terugkerende gebaar waarmee ze gebruikt werden, de mens die ze maakte. Een getuigenis of een brief toont ons het dagelijkse leven van een man of vrouw geconfronteerd met niet-alledaagse gebeurtenissen. Het tonen van deze vertrouwde zaken dompelt ons onder in de intimiteit van hun bestaan dat bijzonder was, en breekbaar, maar waarin wij ons kunnen herkennen. En die ons aan het denken zet over het heden.

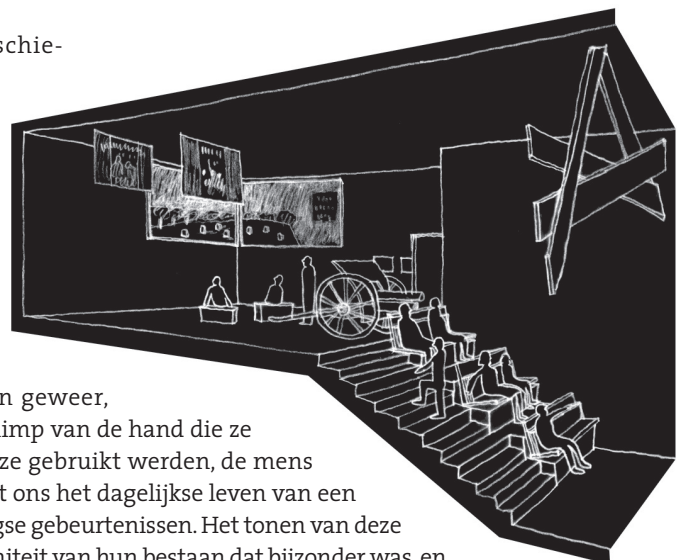

Foto © François Brix

Realisatie: 2011-2014
Oppervlakte: 2800m²

Oprichtgever: Stad Bergen
Ontwerp: Atelier d'architecture Pierre Hebbelinck - Pierre de Wit
Studiebureau stabiliteit: BE Greisch
Studiebureau speciale technieken: BE Pierre Berger
Scenografie en bebakening: Winston Spirlet en Martial Prévert
Multimedia: Christian Barani
Historici: José Gotovitch en Emmanuel Debruyne
Fotograaf: François Brix
Tekst: Pierre Hebbelinck

